

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«МЕНЕДЖМЕНТ»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ перший (бакалаврський) рівень

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ бакалавр

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 07 - «Управління та адміністрування»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 073 «Менеджмент»

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Сумського НАУ

«16» 06 2024 р. (протокол № 7)

Голова вченої ради [підпис] Володимир ЛАДИКА

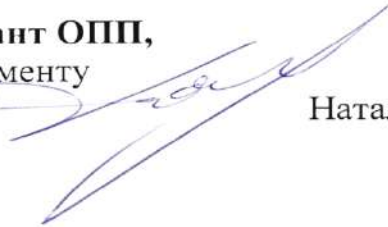
Освітньо-професійна програма введена
в дію з 1.09.2024 р.

В. о. ректора [підпис] Володимир ЛАДИКА
(наказ № 24/109 від «27» 06 2024 р.)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
073 «Менеджмент» ОС «Бакалавр»

Проектна група:

Керівник проектної групи, гарант ОПП,
д.е.н., професор кафедри менеджменту
імені професора Л.І. Михайлової

Наталія СТОЯНЕЦЬ

Члени проектної групи:

к.е.н., доцент кафедри менеджменту
імені професора Л.І. Михайлової

Вікторія ТКАЧЕНКО

к.е.н., доцент кафедри менеджменту
імені професора Л.І. Михайлової

Людмила МОГИЛЬНА

к.е.н., доцент кафедри менеджменту
імені професора Л.І. Михайлової

Людмила ХРОМУШИНА

Розглянуто та схвалено на розширеному засіданні кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової за участі студентського активу та стейкхолдерів протокол № 1 від **22 лютого 2024 р.**

Начальник навчального відділу

Наталія КОЛОДНЕНКО

Т.в.о. завідувача відділу якості освіти,
Ліцензування та акредитації, к.е.н., доцент

Олена РИБІНА

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, д.б.н., професор

Ігор КОВАЛЕНКО

Схвалено на засіданні вченої ради факультету економіки та менеджменту
від 21 березня 2024 р. протокол № 8

Голова вченої ради факультету
економіки і менеджменту,
д.е.н., професор

Маргарита ЛИШЕНКО

Внесено зміни та схвалено на засіданні вченої ради факультету економіки і менеджменту Протокол №11 від 20.06.2024 року

Перелік нормативних документів:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII // База даних «Законодавство України» / ВР України. – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про освіту» // База даних «Законодавство України» / ВР України. – <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 (Редакція від 30.11.2017 р.) // База даних «Законодавство України» / ВР України. – <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>.
4. Національна рамка кваліфікацій // База даних «Законодавство України» / ВР України. – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (редакція від 30.11.2017 р.) // База даних «Законодавство України» / ВР України. – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016р. № 600 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>
7. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» для (бакалаврського) першого рівня освіти» №1165 від 29 жовтня 2018 року. – <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/073-menedzhment-bakalavr.pdf>
8. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційноаналітичний огляд [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf];
9. EQF-LLL – European Qualifications Framework for Life long Learning [Режим доступу: https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/brochexp_en.pdf];
10. QF-EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area [Режимдоступу: <http://www.ehea.info/article-details.aspx?ArticleId=67>];
11. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів [Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>].

Джерела внутрішнього користування

1. Положення про організацію освітнього процесу в Сумському національному аграрному університеті, затверджене Рішенням вченої ради Сумського національного аграрного університету від 26.04.2021 р. URL: <https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/polonna.pdf>
2. Стратегія розвитку Сумського національного аграрного університету на 2020-2025 роки <https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D1%8F.pdf>
3. Кодекс академічної доброчесності Сумського національного аграрного університету, схвалений Вченою радою університету від 26.12.2017р. URL: http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/kodeks_akadem_dobrochesnosti.pdf
4. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ, схвалене Вченою радою СНАУ 26.12.2017р. URL: http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/polojennya_plagiat.pdf
5. Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в Сумському національному аграрному університеті, схвалене Вченою радою СНАУ 15.10.2019р. URL: https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/ПОЛОЖЕННЯ_УНІКАЛЬНІСТЬ_СНАУ.pdf

ПРЕАМБУЛА

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, в якому міститься система освітніх компонентів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти в межах спеціальності **073 «Менеджмент»** галузі знань **07 «Управління та адміністрування»**, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання, якими повинен оволодіти здобувач ступеня бакалавр. Призначення освітньо-професійної програми здобувача вищої освіти ступеня бакалавр – підготовка особи до здобуття теоретичних та практичних знань, умінь і навичок, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків за спеціальністю **073 «Менеджмент»**, загальних засад методології професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань виконавського характеру відповідного рівня професійної діяльності.

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Стандарту вищої освіти ОС «бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» та Національної рамки кваліфікацій, розроблена відповідно до Стратегії СНАУ на 21-24 рр.

Користувачі освітньо-професійної програми:

- здобувачі вищої освіти, які навчаються в Сумському національному аграрному університеті на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 073 «Менеджмент»;
- науково-педагогічні працівники Сумського національного аграрного університету, які здійснюють підготовку бакалаврів за спеціальністю 073 «Менеджмент»;
- приймальна комісія Сумського національного аграрного університету;
- екзаменаційна комісія спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

Розробники освітньо-професійної програми «Менеджмент»:

д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової	Наталія Стоянець
к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової	Вікторія Ткаченко
к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової	Людмила. Хромушина
к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової	Людмила Могильна

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

- 1. Юрій Ткаченко**, директор ФГ «Зернова Долина».
- 2. Олександр Гоман**, засновник, директор ТОВ «Аліментаріус СМ».
- 3. Андрій Дудченко**, керуючий ТВБП №10018/0145 Філії Сумського обласного управління АТ «ОЩАДБАНК», м. Суми.

II. Профіль освітньо-професійної програми «Менеджмент»

1. Загальна інформація	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Назва галузі знань	07 Управління і адміністрування
Назва спеціальності	073 Менеджмент
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень
Освітня кваліфікація	Бакалавр з менеджменту
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти. Бакалавр Спеціальність: Менеджмент Освітня програма: Менеджмент
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців на основі повної середньої освіти; 120 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 10 місяців на основі ступеня «молодший бакалавр» (ОКР «молодший спеціаліст») із визнанням та перезарахуванням кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) 180 кредитів ЄКТС термін навчання 2 роки 10 місяців на основі ступеня «фаховий молодший бакалавр» із визнанням та перезарахуванням кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія України. Сертифікат про акредитацію спеціальності
Цикл/рівень	НРК України - 6 рівень, FQ-EHEA - перший цикл, EQF-LLL - 6 рівень
Передумови	Особа має право здобувати ступінь бакалавра за умови наявності у неї повної загальної середньої освіти або ОС «Молодший бакалавр», ОС «Молодший спеціаліст», ОС «Фаховий молодший бакалавр» без обмеження віку.
Мови викладання	Українська, англійська
Термін дії освітньої програми	До 01.07.2024 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	www.snau.edu.ua
2. Мета освітньої програми	
Програма розроблена відповідно до місії та стратегії університету та спрямована на підготовку бакалаврів з менеджменту здатних здійснювати професійну діяльність на основі засвоєння концептуальних наукових та практичних знань, управлінських понять та принципів формування та ефективного функціонування системи менеджменту у сфері управління організаціями та їх підрозділами, з метою прийняття ефективних управлінських рішень на засадах сталого розвитку для розбудови аграрного сектору	
3 – Характеристика освітньої програми	
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта та професійна підготовка в області менеджменту, зокрема, орієнтація на формування умінь обґрунтовувати розв'язання проблем у галузі управління

	різних видів діяльності організацій та їх підрозділами з метою прийняття ефективних управлінських рішень на засадах сталого розвитку для розбудови аграрного сектору Ключові слова: менеджмент, управління, організація, система управління, інструментарій управління, аграрний менеджмент
Особливості програми	Програма орієнтована на оволодіння концептуальними науковими та практичними знаннями з менеджменту, з акцентом на організаційну управлінську діяльність організаціях різних форм власності АПК (аграрний менеджмент), професійну спеціальну підготовку менеджерів для аграрного сектору економіки, враховуючи вимоги ринку праці, ініціативних та здатних швидко пристосовуватись до сучасного бізнес-середовища.
Опис предметної області	Об'єкт вивчення: управління організаціями та їх підрозділами. Цілі навчання: підготовка фахівців здатних вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані задачі, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у сфері управління організаціями та їх підрозділами. Теоретичний зміст предметної області: парадигми, закони, закономірності, принципи, історичні передумови розвитку менеджменту; концепції системного, ситуаційного, процесного, адаптивного, антисипативного, антикризового, інноваційного, проектного менеджменту тощо; функції, методи, технології та управлінські рішення у менеджменті. Методи, методики та технології: загальнонаукові та специфічні методи дослідження (розрахунково-аналітичні, економіко-статистичні, економіко-математичні, експертного оцінювання, фактологічні, соціологічні, документальні, балансові тощо); методи реалізації функцій менеджменту (методи маркетингових досліджень; методи економічної діагностики; методи прогнозування і планування; методи проектування організаційних структур управління; методи мотивування; методи контролювання; методи оцінювання соціальної, організаційної та економічної ефективності в менеджменті тощо). методи менеджменту (адміністративні, економічні, соціально-психологічні, технологічні); технології обґрунтування управлінських рішень (економічний аналіз, імітаційне моделювання, дерево рішень тощо). Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються в менеджменті.
Академічні права випусників	Мають право продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
4. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти	
Обсяг освітньої програми бакалавра	Обсяг освітньої програми бакалавра <ul style="list-style-type: none"> • на базі повної загальної середньої освіти – 240 кредитів ЄКТС; • на базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) обсягом не

	<p>більше ніж 120 кредитів ЄКТС; - на основі ступеня «фаховий молодший бакалавр» заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих за попередньою освітньою програмою фахової передвищої освіти. Прийом на основі ступенів «молодший бакалавр», «фаховий молодший бакалавр» освітньо - кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання в порядку, визначеному законодавством Мінімум 50% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю визначених стандартом вищої освіти.</p>	
5. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання		
Придатність до працевлаштування	Назва і шифр професійної групи	Професійна назва роботи (посада)
	<i>343 Технічні фахівці в галузі управління</i>	
	3431 Секретарі адміністративних органів	Керуючий справами виконавчого комітету Секретар адміністративний комітету Секретар організації, підприємства, установи)
	3435.2 Організатори діловодства	Організатор діловодства (державні установи)
	3435.3 Організатори діловодства (види економічної діяльності)	Організатор діловодства (види економічної діяльності)
	3436.1 Помічники керівників підприємств, установ та організацій	Помічник керівника підприємства (установи, організації); Референт
	3436.2 Помічники керівників виробничих та інших основних підрозділів	Помічник керівника виробничого підрозділу; Помічник керівника іншого основного підрозділу
	3436.3 Помічники керівників малих підприємств без апарату управління	Помічник керівника малого підприємства без апарату управління
	3439 Інші технічні фахівці в галузі управління	Інспектор
Подальше навчання	Випускник має право на продовження навчання на другому (магістерському) рівні – 7 рівень НРК	
6 – Викладання та оцінювання		
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, електронне навчання в системі Moodle, самонавчання, навчання на основі досліджень тощо. Викладання проводиться у вигляді: лекції, мультимедійні лекції, інтерактивні лекції, семінари, практичні заняття, самостійне навчання, індивідуальні заняття тощо. Комбінація лекцій, практичних занять із розв'язанням ситуаційних завдань і використанням кейс-методів, ділових</p>	

	ігор, тренінгів, що розвивають практичні навички, уміння та формують креативне мислення.
Оцінювання	За освітньою програмою передбачено формативне (письмові та усні коментарі й настанови викладачів у процесі навчання, формування навичок самооцінювання, залучення студентів до оцінювання роботи один одного) та сумативне (письмові іспити з навчальних дисциплін, оцінювання поточної роботи протягом вивчення окремих освітніх компонентів (презентації, тестування), захист звітів з практик, атестаційний екзамен. Поточне опитування, тестовий контроль, презентація індивідуальних завдань, звіти команд, звіти з практики. Підсумковий контроль – екзамен та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю Публічний захист кваліфікаційної роботи.
7 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми які характеризуються комплексністю і невизначенністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України. ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою, як усно так і письмово. ЗК 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті. ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
Фахові компетентності (ФК)	ФК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації. ФК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації,

	<p>зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.</p> <p>ФК 3. Здатність визначати перспективи розвитку діяльності організації</p> <p>ФК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.</p> <p>ФК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.</p> <p>ФК 6. Здатність діяти соціально, відповідально і свідомо.</p> <p>ФК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.</p> <p>ФК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.</p> <p>ФК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань .</p> <p>ФК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.</p> <p>ФК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації у процесі управління.</p> <p>ФК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.</p> <p>ФК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>ФК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>ФК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.</p>
--	--

8 – Програмні результати навчання

<p>ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.</p> <p>ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.</p> <p>ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.</p> <p>ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.</p> <p>ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.</p> <p>ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.</p> <p>ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.</p> <p>ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.</p> <p>ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.</p> <p>ПРН 13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.</p> <p>ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.</p>
--

<p>ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.</p> <p>ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.</p> <p>ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.</p> <p>ПРН18. Аналізувати показники розвитку об'єктів управління в умовах реалізації програм сталого розвитку.</p> <p>ПРН 19. Використовувати сучасні інформаційні технології в управлінні ресурсами та базами даних для обґрунтування управлінських рішень щодо вибору інноваційних технологій в аграрних підприємствах.</p> <p>ПРН 20. Демонструвати здатність забезпечення правового обґрунтування, фінансової доцільності, митного та логістичного супроводження та безпечності господарських операцій суб'єктів господарювання на ринках сільськогосподарської продукції та продовольства.</p>	
<p>9 – Ресурсне забезпечення реалізації програми</p>	
<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>Реалізацію освітньо-професійної програми з менеджменту здійснюють п'ять докторів економічних наук, професорів та п'ятнадцять кандидатів економічних наук, доцентів зі стажем роботи не менше 10 років.</p> <p>Усі науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньо-професійної програми з менеджменту, є штатними співробітниками Сумського національного аграрного університету; мають науковий ступінь та/або вчене звання та підтверджений рівень наукової і професійної активності.</p> <p>Для підвищення практичної спрямованості навчального процесу до проведення лекційних занять залучаються провідні фахівці-практики та закордонні фахівці.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць у гуртожитках відповідає вимогам.</p> <p>Для реалізації освітньо-професійної програми на факультеті економіки і менеджменту є спеціалізовані навчально-тренінгові та комп'ютерні лабораторії, обладнані необхідним устаткуванням та програмним забезпеченням (програмний комплекс Diamond FMS, Мастер Тест).</p> <p>Дистанційне навчання реалізовано на платформах MOODLE, GoogleClassroom та платформах сервісів для проведення он-лайн конференцій ZOOM, GoogleMeet, Teams.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Офіційний веб-сайт СНАУ http://sau.sumy.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, міжнародне співробітництво, практику та працевлаштування, контакти.</p> <p>Усі зареєстровані в СНАУ користувачі мають необмежений доступ до мережі Інтернет. Фонд наукової бібліотеки СНАУ містить понад 313 тис. примірників навчально, наукової літератури, періодичних наукових видань. До електронного каталогу внесено понад 76700 записів. Створюються та використовується електронні бази даних вторинної інформації – букіністичний каталог (понад 1100 записів), каталог дисертацій (363 записи), каталог авторефератів (2585 записів) тощо.</p> <p>Створено електронну картотеку книгозабезпечення. Читальний зал забезпечений бездротовим доступом до мережі Інтернет. Усі ресурси бібліотеки доступні через сайту університету:</p>

	http://library.sau.sumy.ua Всі навчальні дисципліни курсу освітньо-професійної підготовки з менеджменту забезпечені конспектами лекцій, методичними рекомендаціями щодо проведення практичних занять та самостійної роботи, методичними рекомендаціями щодо проходження фахового стажування та переддипломної практик, а також рекомендаціями щодо написання кваліфікаційної роботи бакалавра.
10 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Сумським національним аграрним університетом та університетами України економічного спрямування
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Сумським національним аграрним університетом та іноземними навчальними закладами-партнерами https://international.snau.edu.ua/mizhnarodni-proekti/akademichna-mobilnist/ https://international.snau.edu.ua/mizhnarodni-partneri/
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе після вивчення курсу української мови https://international.snau.edu.ua/inozemnomu-studentu/centr-po-roboti-z-inozemnimi-studentami/
11. Форма атестації здобувачів вищої освіти	
Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної проблеми в сфері управління, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів економічної науки. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фальсифікації та списування. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті Сумського НАУ.

Гарант освітньої програми
д.е.н., професор

Наталія СТОЯНЕЦЬ

Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

1.1. Перелік компонент ОП

Перелік навчальних дисциплін нормативної частини ОП за циклами

	Назва навчальної дисципліни	Мінімальна кількість кредитів вивчення дисципліни	Мінімальна кількість навч. годин вивчення дисципліни	Форма контролю
1.1. Гуманітарні та соціально-економічні дисципліни				
OK 1.	Історично-філософські студії	5	150	іспит, залік
OK 2.	Основи наукових досліджень	5	150	іспит
OK 3.	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	5	150	іспит, залік
OK 4.	Громадянська освіта	5	150	іспит
OK 5.	Українська мова та академічне письмо	5	150	іспит
	Усього	25	750	
1.2. Дисципліни природничо-наукової (фундаментальної) підготовки				
OK 6	Мікроекономіка	5	150	іспит
OK 7	Макроекономіка	5	150	іспит
OK 8	Вища математика та теорія ймовірності	5	150	іспит, залік
OK 9.	Економіко-математичні методи і моделі	5	150	іспит
OK 10	Сучасні мультимедійні технології	5	150	іспит, залік
OK 11	Системи інноваційних технологій в сільськогосподарському виробництві	5	150	іспит
	Усього	30	900	
1.3. Дисципліни загально-професійної підготовки				
OK 12.	Господарське право	5	150	іспит
OK 13.	Економіка підприємств	5	150	іспит
OK 14.	Менеджмент	5	150	іспит
OK 15.	Маркетинг	5	150	іспит
OK 16.	Фінанси гроші та кредит	5	150	іспит
OK 17.	Бухгалтерський облік	5	150	іспит
OK 18.	Інформаційні фахові технології	5	150	іспит
OK 19	Статистика	5	150	іспит
OK 20	Аналіз господарської діяльності	5	150	іспит
	Усього	45	1450	
1.4. Дисципліни професійної і практичної підготовки студента				
OK 21.	Управління персоналом	5	150	іспит
OK 22.	Самоменеджмент	5	150	іспит
OK 23.	Управління інноваціями	5	150	іспит

ОК 24.	Лідерство та комунікації в менеджменті	5	150	іспит
ОК 25.	Міжнародні економічні відносини	5	150	іспит
ОК 26.	Логістика	5	150	іспит
ОК 27.	Операційний менеджмент	5	150	іспит
ОК 28.	Проектний менеджмент	5	150	іспит
ОК 29.	Аграрний менеджмент	5	150	іспит
ОК 30.	Управління сталим розвитком	5	150	іспит
	Усього	50	1500	
Усього за нормативною частиною		150	4500	
Практична підготовка (ВПП) та КР				
ОК 31.	Навчальна практика	10	300	
ОК 32.	Виробнича практика (базова з фаху)	5	150	
ОК 33.	Виробнича практика і переддипломна практика	10	300	
ОК 34.	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	5	150	
Усього		30	900	
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ				
2.1 Цикл загальноуніверситетських вибіркових дисциплін загальної підготовки				
ВК 1	Вибір рухової активності	5		Залік
ВК 2	Гуманітарна вибіркова дисципліна	5		Залік
ВК 3	Вибіркова дисципліна	5		Залік
ВК 4	Вибіркова дисципліна	5		Залік
2.2 Цикл дисциплін загальної підготовки для спеціальностей факультету				
ВК 5	Вибіркова дисципліна	5		Іспит
ВК 6	Вибіркова дисципліна	5		Іспит
ВК 7	Вибіркова дисципліна	5		Залік
ВК 8	Вибіркова дисципліна	5		Залік
2.3 Цикл вибіркових дисциплін фахової підготовки				
ВК 9	Вибіркова дисципліна	5		Залік
ВК 10	Вибіркова дисципліна	5		Залік
ВК 11	Вибіркова дисципліна	5		Іспит
ВК 12	Вибіркова дисципліна	5		Залік
Загальний обсяг вибіркових компонент:				60
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ				240

I. Дисципліни загальної підготовки до всіх спеціальностей факультету:

<https://eim.snau.edu.ua/disciplini-zagalno%d1%97-pidgotovki/>

Перелік навчальних дисциплін варіативної частини ОП за циклами

Навчальна дисципліна	Кількість кредитів/години/ форма контролю	
Сучасні економічні концепції	5/150/екзамен	
Теорія організацій	5/150/екзамен	
Регіональна економіка	5/150/екзамен	
Економетрика	5/150/екзамен	
Загальні основи організації господарського обліку	5/150/екзамен	
Фінанси природокористування	5/150/екзамен	
Ораторське мистецтво та комунікації	5/150/екзамен	
Платіжні системи і криптовалюти	5/150/екзамен	
Економіка праці та соціально-трудова відносини	5/150/екзамен	
Ціни та ціноутворення	5/150/екзамен	
Податкова система	5/150/екзамен	
Основи бізнес-аналітики	5/150/екзамен	
Міжнародний аграрний бізнес	5/150/екзамен	
Фінансовий аналіз (<i>крім спеціальностей 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 071 Облік і оподаткування</i>)	5/150/залік	
Міжнародні фінанси	5/150/залік	
Оподаткування підприємств АПК	5/150/залік	
Планування і контроль на підприємстві	5/150/залік	
Організація роботи публічної служби	5/150/залік	
Міжнародна торгівля	5/150/залік	
Брендинг	5/150/залік	
Електронна комерція	5/150/залік	
Маркетинг територій	5/150/залік	
Інформаційні технології в формуванні управлінської звітності	5/150/залік	
Управління якістю	5/150/залік	
Організація публічних закупівель	5/150/залік	
Біоекономіка і сталий розвиток	5/150/залік	

Дисципліни професійної підготовки:

Н/д	Мінімальна кількість кредитів/годин	Форма підсумкового контролю
Менеджмент-консалтинг та комунікації	5/150	залік
Обґрунтування управлінських рішень	5/150	
Управлінське консультування	5/150	
Міжнародний менеджмент	5/150	залік
Стратегічне управління	5/150	
Управління інвестиційною діяльністю	5/150	
ЗЕД підприємства	5/150	іспит
Міжнародна торгівля і бізнес	5/150	
Управління в міжнародному бізнесі	5/150	
Маркетингові комунікації	5/150	залік
Інвayронментальна економіка	5/150	
Міжкультурна комунікація	5/150	

2. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Менеджмент організацій і адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент», ОС «Бакалавр» проводиться у формі виконання та публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Випускова кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, бути оригінальною та аутентичною. Вона оприлюднюється на офіційному сайті університету, передається до репозитарію Сумського НАУ.

Успішна атестація випускників завершується видачею документу встановленого зразка про присудження їм освітнього ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації «Бакалавр з менеджменту».

Захист кваліфікаційної роботи здійснюється відкрито і публічно.

Таблиця 3 Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	
ПРН1	X			X																									X	X					
ПРН 2	X			X																									X	X					
ПРН 3														X							X			X					X	X	X				
ПРН 4						X							X	X	X					X		X							X			X		X	
ПРН 5											X		X		X	X	X			X								X		X		X		X	
ПРН 6		X											X	X	X	X	X	X	X	X			X		X					X	X			X	
ПРН 7									X													X						X			X	X	X		
ПРН 8														X							X						X		X			X	X		
ПРН 9																					X			X											
ПРН 10																					X														
ПРН 11			X																																
ПРН 12						X	X	X	X			X	X				X			X							X			X	X	X			
ПРН 13			X		X																														X
ПРН 14																					X	X		X											
ПРН 15				X																			X		X						X	X	X		
ПРН 16	X	X																				X			X						X			X	
ПРН 17		X																						X				X		X	X	X	X		
ПРН 18																			X	X					X		X		X	X			X	X	
ПРН 19									X	X	X							X					X					X	X						X
ПРН 20												X				X									X	X			X						

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми (денна форма навчання)

Компоненти	1 курс		2 курс		3 курс		4 курс		Всього	
	1 семестр (кредити, форма контролю)	2 семестр (кредити, форма контролю)	3 семестр (кредити, форма контролю)	4 семестр (кредити, форма контролю)	5 семестр (кредити, форма контролю)	6 семестр (кредити, форма контролю)	7 семестр (кредити, форма контролю)	8 семестр (кредити, форма контролю)	кредити	%
1. Обов'язкові компоненти ОПП										
Цикл дисциплін гуманітарної підготовки	Історично-філософські студії (екзамен – 2,5 кредити) Іноземна мова (за професійним спрямуванням) (залік – 2,5 кредити) Українська мова та академічне письмо (екзамен – 5 кредитів)	Історично-філософські студії (екзамен – 2,5 кредити) Іноземна мова (за професійним спрямуванням) (екзамен – 2,5 кредити) Громадянська освіта (екзамен – 5 кредитів)	Основи наукових досліджень (екзамен – 5 кредитів)						25	10,4
Цикл дисциплін природничо-наукової (фундаментальної) підготовки	Вища математика та теорія ймовірності (залік – 2,5 кредити) Сучасні мультимедійні технології (залік – 2,5 кредити) Системи інноваційних технологій в сільськогосподарському виробництві (екзамен – 5 кредитів)	Вища математика та теорія ймовірності (екзамен – 2,5 кредити) Сучасні мультимедійні технології (екзамен – 2,5 кредити) Мікроекономіка (екзамен - 5 кредитів)	Макроекономіка (екзамен – 5 кредитів)	Економіко-математичні методи і моделі (екзамен – 5 кредитів)					30	12,5
Цикл дисциплін базової та загально-професійної підготовки			Статистика (екзамен - 5 кредитів)	Господарське право (екзамен - 5 кредитів) Фінанси, гроші і кредит (екзамен - 5 кредитів) Інформаційні фахові технології (екзамен - 5 кредитів)	Економіка підприємств (екзамен - 5 кредитів) Менеджмент (екзамен - 5 кредитів) Маркетинг (екзамен - 5 кредитів) Бухгалтерський облік (екзамен - 5 кредитів)	Аналіз господарської діяльності (екзамен - 5 кредитів)			45	18,8

Цикл дисциплін професійної підготовки						Управління персоналом (екзамен - 5 кредитів) Самоменеджмент (екзамен - 5 кредитів) Управління інноваціями (екзамен - 5 кредитів)	Лідерство та комунікації в менеджменті (екзамен – 5 кредитів) Міжнародні економічні відносини (екзамен - 5 кредитів) Логістика (екзамен - 5 кредитів) Операційний менеджмент (екзамен - 5 кредитів)	Проектний менеджмент (екзамен - 5 кредитів) Аграрний менеджмент (екзамен - 5 кредитів) Управління сталим розвитком (екзамен - 5 кредитів)	50	20,8
Практична підготовка (ВПП) та ПА		Навчальна практика (5 кредитів)		Навчальна практика (5 кредитів)		Виробнича практика (базова з фаху) (5 кредитів)		. Виробнича практика і переддипломна практика (10 кредити) Підготовка та захист кваліфікаційної роботи (5 кредити)	30	10,4
Загальний обсяг обов'язкових компонент	20	25	15	25	20	30	20	25	180	75
2. Вибіркові компоненти ОПП										
Загальний обсяг вибірових компонент									60	25
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП									240	100

2.3. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми (заочна форма навчання)

Компоненти	1 курс (кредити, форма контролю)	2 курс(кредити, форма контролю)	3 курс(кредити, форма контролю)	4 курс (кредити, форма контролю)	5 курс (кредити, форма контролю)	Всього	
						кредити	%
1. Обов'язкові компоненти ОПП							
Цикл дисциплін гуманітарної підготовки	Історично-філософські студії (екзамен – 5 кредитів) Іноземна мова (за професійним спрямуванням) (екзамен – 5 кредитів) Громадянська освіта (екзамен – 5 кредитів) Українська мова та академічне письмо (екзамен – 5 кредитів)	Основи наукових досліджень (екзамен – 5 кредитів)				25	10,4
Цикл дисциплін природничо-наукової (фундаментальної) підготовки	Мікроекономіка (екзамен - 5 кредитів) Вища математика та теорія ймовірності (екзамен – 5 кредитів) Економіко-математичні методи і моделі (залік – 5 кредитів) Системи інноваційних технологій в сільськогосподарському виробництві (екзамен – 5 кредитів)	Сучасні мультимедійні технології (екзамен – 5 кредитів)	Макроекономіка (екзамен – 5 кредитів)			30	12,5
Цикл дисциплін базової та загально-професійної підготовки	Статистика (екзамен - 5 кредитів)	Менеджмент (екзамен - 5 кредитів) Маркетинг (екзамен - 5 кредитів) Фінанси, гроші і кредит (екзамен - 5 кредитів)	Господарське право (екзамен - 5 кредитів) Економіка підприємств (екзамен - 5 кредитів) Бухгалтерський облік (екзамен - 5 кредитів)	Інформаційні фахові технології (екзамен - 5 кредитів) Аналіз господарської діяльності (екзамен - 5 кредитів)		45	18,8
Цикл дисциплін професійної підготовки			Управління інноваціями (екзамен - 5 кредитів)	Самоменеджмент (екзамен - 5 кредитів) Міжнародні економічні відносини (екзамен - 5 кредитів) Операційний менеджмент (екзамен - 5 кредитів)	Управління персоналом (екзамен - 5 кредитів) Лідерство та комунікації в менеджменті (екзамен – 5 кредитів) Логістика (екзамен - 5 кредитів) Проектний менеджмент (екзамен - 5 кредитів) Аграрний менеджмент (екзамен - 5 кредитів) Управління сталим розвитком (екзамен - 5 кредитів)	50	20,8

Практична підготовка (ВПП) та ПЗКР	Навчальна практика (5 кредитів)	Навчальна практика (5 кредитів)		Виробнича практика (базова з фаху) (5 кредитів)	Виробнича практика і переддипломна практика (10 кредити) Підготовка та захист кваліфікаційної роботи (5 кредити)	30	12,5	
Загальний обсяг обов'язкових компонент	45	25	26	34	50	180	75	
2. Вибіркові компоненти ОПП								
Загальний обсяг вибіркового компонент						60	25	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП						240	100	

